

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a esse de 2 ori: Mercuria si Sambet'a, F6icia toa data pe septemana, — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. v. a. Pentru tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu s6u 40 doidioceri, or 8 galbini mon. sunat6ria. Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie ad. cam 10 vorbe mari s6u mici inserato se ceru 8 cr. Tacs'a timbrala e 30 cr. de fiacare publicare. Fara depunerea acestui pretiu inainte nu ee voru mai primi publicari.

Nr. 38.

Brasiovu, 18. Maiu 1863.

Anulu XXVI.

MONARCHIA AUSTRIACA.

Unionistii.

IX.

Politic'a e scienti'a combinarii intereselor cu impregiurarile, — dupa a n6stra parere, nu c6 d6r' amu vr6 se d6mu vre-una definitiune esacta, de care intentiune suntemu f6rte departe, — si o destingemu multu de scienti'a strictei morali, une ori chiaru si de scienti'a statului. 6r' interesele nu sunt numai politice s6u ale insusi statului preste totu, ci si de alta natura mai particularia, precumu interesele natiionali, confesiunali etc. etc.

Ide'a „uniunei“ inca e una idea de ac6sta natura mai speciale, de si ea dein partea faptoriloru ei se d6 de idea generale a statului si se identifica cu ide'a statului magiaru. Ea f6 aflata si sustienuta cu t6ta poterea pan6 in momentul de fa6ia intru interesulu elementului magiaru din Transilvani'a, si pan6 astadi se consider6za c6 rad6mulu celu mai solidu si mediuloculu celu mai securu in contr'a pericului, ce se pare a ameninti6 acestui elementu progresulu si venitoriulu celoru alalte natiunalitati transilvane, si in specie alu celei romane.

Mai susu am aratatu originea si scopulu acestei combinatiuni politice dein funtane autentice, cari de acea ar' fi de prisosu ale mai reproduce aici. Ci voliu se suplenescu cele, ce mai remasera neatense acolo, si cari potu se dilucideze, dupa cumu credu, si mai multu ac6sta cestiune importante, carea inca nu e resoluta definitiv6.

Fautorii uniunei pre la inceputu purcedeau dein acelu prospectu, c6 uninduse Transilvani'a cu Ungari'a numai elementulu magiaru va se castige, 6r' cele alalte t6te voru se pi6rda. Elementulu magiaru, mai totu nobilitaru, unificanduse prein uniune, se va consolid6 intru totu intensulu imperiului magiaru, si se va sustien6 intru t6ta influenti'a lui cea privilegiata de pan6 aci nu numai in partile cele mai compacte, ci si acolo, unde acestu elementu mai despare intre cele alalte elemente. Asta influentia sustienuta cu t6ta vig6rea se sper6, c6 nu numai va apar6 elementulu magiaru, unde mai inainte er6 periclu de disparere, ci-lu va si nutri si lati chiaru din acelesi elemente eterogene, prefacundule pre incetulu seau cu violentia in elementu omogeniu.

Suptu una presiune asi6 de potente se sper6 mai in colo, c6 de exemplu natiunalitatea sas6sca, atatu de neinsemnata dupa numeru, se va reduce si mai tare la nulitate politica in afacerile tier6i. 6r' romanulu, carele castigase mare gustu de a vorbi unguresce si de a se asimil6 de-ce de-ce mai multu cu elementulu magiaru, atatu in Transilvani'a catu si in Ungari'a, se va multumi in urma, d6ca elementulu magiaru-lu va primi cu bracia-le deschisa in carnea si sangele, — s6u celu pu6inu, in numele gloriosu de magiaru. Si c6 cu tempu asi6 se va templ6 preste scurtu s6u preste lungu cu t6te elementele Ungariei unite, cumu se templ6 in scurtu tempu cu elementulu armenescu in Transilvani'a.

Una idea atatu de fatale pentru esistenti'a natiunalitatiloru negresitu, c6 insufl6 spaima intre t6te ace-

ste natiunalitati, si fia-care-a-si potea vede perirea inaintea ochiloru, mai alesu dupa ce magiarii incepura a nu face secretu dein ac6sta idea si dein t6te consecintiele ei, si dupa ce incercarile, de a pregati efectele sperate, incepura a se manifesta intru t6ta seriositatea dein partea atatu a unionistiloru transilvani, catu si dein a magiariloru s6u proselitiloru magiarisati ali Ungariei, si in specie in legile proiectate despre limb'a magiara in diet'a transilvaniei dein a. 1842, de cari scimu cu totii, cata indignatiune a produsu intre romanii Transilvaniei.

Romanulu transilvanu dar' dupa aste constelatiuni sinistre nu potea se mai sper6ze nece macaru eliberarea dein sclavi'a feudalistica, cu 6tatu mai pu6inu sustienerea natiunalitatiei sale. S6rtea lui er6 croita, se remania pentru totu de un'a sclavu materialiter c6 romanu, 6r' liberu se nu p6ta figur6 nece una-data de 6atu numai c6 magiaru, c6 si pan6 aci. De unde degaranti'a limbei romanesci, de impartasirea altoru drepturi c6 natiune, si de stergerea infierarei, ce i-o arse pre fruntei legile ungaro-transilvanice, nu mai remanea nece macaru umbra de sperare.

Asi6 prein ide'a uniunei t6te interesele magiare apareau garantisate, si t6te interesele altoru natiunalitati, intre cari si ale romanului, erau amenintiate cu totale perire. 6r' basea, pre carea se fund6 acea idea, er6 constitutiunea Ungariei, cea „de 1000 de ani“, cumu le place a o numi; constitutiune curatu aristocratica, nobilitaria, privilegiata, si identificata cu natiunalitatea magiara; constitutiune, dupa care t6te libertatile si t6te imunitatile erau adunate intru una lature, pentru aristocratia, — si t6te greutatile, nevoliele, sarcinele, pan6 si sclavi'a personale, si inabilitatea de a posed6 macaru una palma de pamentu, de cea alalta, pentru tieranu.

Autorii si fautorii uniunei, toti esiti dein clasa aristocratica, toti purcedeau dein acelu principiu, c6 acea base, carea er6 lege fundamentaria a Ungariei, se remania neclatita — p6te pentru toti vecii. De acea eli nu numai er6 promotorii celi mai infocati ali uniunei, ci de una data si celi mai resoluti aparatori ali privilegia-loru si imunitatiloru aristocratice, basate pre constitutiunea vechia a Ungariei. Unde mai adaugemu si acea impregiurare importante, c6 ide'a uniunei, atatu de favorabile intereselor magiare si aristocratice, mai multi si mai caldurosi partisani afl6 in Transilvani'a, decatu in Ungari'a, fiendu c6 mai multa lipsa aveau aristocratii transilvani de fol6sele promisa prein uniune, de catu celi dein Ungari'a, cari in t6ta privinti'a se aflau in pusetiune mai favorabile de catu celi si far6 uniune.

Atat'a despre stadiulu, in carele se afla proiectulu uniunei pan6 in primav6r'a anului 1848. Pan6 aci ea nu se potea consider6, de catu m6rtea toturoru natiunalitatiloru in Ungari'a, si asi6 si a Romanului.

Inse primav6r'a anului 1848 aduse cu sene mari scuturaturi politice, nu numai in privinti'a formelor gubernamentali, ci si in privinti'a libertatiloru sociali. Si anumitu in Ungari'a, cea mai mare si mai antania scuturatura o semti chiaru constitutiunea cea vechia „de 1000 de ani“ impreuna cu privilegia-le si imunitatile exclusive ale aristocratiei Ungariei. Actulu celu mai

importante alu dietei dela Posionu de atunci, „fù stergerea iobagiei de totu, abrogarea decimeloru fara desdaunare, si egalitatea toturoru dreptureloru politice“ pentru toti locuitorii Ungariei. Clerulu catolicu dein Ungari'a totu atunci si acolo se dechiarà prein rostulu unui mare prelatu, cà renuncia dein partesi totu dreptulu la decime, si nu cere nece una desdaunare; macaru cà apoi, dupa supresiunea rebeliunei ungarice, primi acea desdaunare fara multa resistentia.

Asià constitutiunea cea despotica a Ungariei se strafomà in 1848 in un'a dein cele mai liberali ale Europei, si deca constitutiunea acèsta mai nòua cuprendea si recunoscerea drepturiloru egali „pentru tóte natiunalitatile Ungariei“, atunci nece una natiunalitate nu mai putea avé cuventu de a fi nemultumita cu acea constitutiune, — nece chiaru romanulu transilvanu, nu numai, ci in acelu casu chiaru si uniunea Transilvaniei cu Ungari'a pentru romanu putea se fia mai preferibile, de catu independenti'a ei sub ori ce conditiune.

(Va urma.)

Congresulu seu conferinti'a nationala.

Siedinti'a IV dupa stenografia.

(Urmare din Nr. 36.)

P. prot. Hanea sprijinesce pre D. jude prim. Bohotielu.

D. Puscariu. Domniloru! Eu nu am dîsu se se tréca numai la protocolu, ci am dîsu, ca caus'a se se incrédiã Presiedintiloru, si Esc. Sale apoi se ingrijésca mai departe de ea.

D. Baritiu. Me invoiescu cu propunerile antivorbitoriloru mei; inse aru trebui se bagamu de séma, ca intre aceste postulate potu se fia unele de natur'a dreptului privatu, a caroru delaturare depinde numai dela suveranulu nostru; altele voru fi, care suveranulu nu le va poté singuru decide, ci numai pe calea legislativa constitutionalã; pentrucà dupa cumu scimu, Mai. S'a prin diplom'a din 20. Oct. 1860 au impartítu potestatea legislativa cu popórele sale

(D. Baritiu cetesce punctulu respektivu din diploma:) Acést'a dar' propunu si me rogu, cá comisiunea destinata a elaborá postulatele si gravaminele in forma de petitiune séu in forma de memorandu, se binevoiesca a tiené terenulu constitutionalu in intielesulu celu mai strinsu alu cuventului; pentru ca de nu, usioru o poté refusá Mai. S'a. Deci deca intr'acestea postulate se voru afla unele puncte, care se se póta imbracá intr'o representatiune, acést'a se se faca pana candu va plecá deputatiunea la Vien'a; dara nici se nu se amane prea multu cá se nu venimu „post festa.“ Asià dara cá se castigamu tempu, concredemu acestu actu comisiunei? in casulu acést'a noi ne amu scurtá lucrurile nóstre, ear' deca va tiené adunarea acesteã tóte pentru sine, apoi adunarea póte durá mane si poimane.

D. prot. Hanea. Esc. Vóstre! si multu stimata adunare! Eu dupa chiamarea mea, atatu care o portu in derogatoria, catu si dupa chiamarea aceea, dupa carea siedu in loculu acést'a, am o datorintia, si dupa aceea-mi iéu voia a-mi aretá parerea mea, cumuca la postulatele acesteã, se se mai adauga inca ceva despre o impregiurare, carea póte ca se va luá cá o specialitate, inse eu cugetu, ca impregiurarea acést'a póte ca va tiené midioloculu intre generalitate si speclalitate. Eu sumu chiamatu aici cá deputatu din partea Sabiului, si cá acel'a representezu si unu numeru insemnatu alu crestiniloru nostri, cari se plangu si cari pana astadi nu si-au aflatu mangaierea si lacuirea plangeriloru lor.

CREDU CA NIME DIN ADUNAREA ACÉSTA, NIME DINTRE CARI SUNT DE FAÇIA, NU VA FI, CARE SE NU SCIE, IN CE STARE SE AFLA SCAUNULU SĂLISTEI SI ALU TALMACIULUI. — Eu impregiurarea acést'a nu o potu trece cu vederea; comunele acesteã in numeru 20,000 suflete impreuna cu comunele foste granitiaresci sunt astadi chiamate numai de a portá greutati, de a dá recrute si a face tóte, ce cere statulu si tier'a: éra dela bunatatile constitutionalu, de care se bucura astadi toti locuitorii Austriei, sunt cu totul eschise. Ele nu sciu, ce sunt si ale cui sunt; pana mai eri alalta eri au fostu parti intregitóre ale scaunulu Sabiului, si cá atari au contribuitu la tóte greutatile, inse prin vitregitatea tempului au fostu aduse la starea de iobagi, ce inse n'au fostu nici odata. Totusi ele se privescu si astadi, cá candu n'aru avé nici unu dreptu. Au alergatu in mai multe parti si au cerutu, dar' comunitatea Sabiului le-a scosu afara cá pe unele ce nu s'aru fi tienutu de scaunulu Sabiului de si scimu, ca la a. 1848 Universitatea natiunei sasesci si insusi Sabiulu le-au numitu intre comunele din fundulu regescu. Asià dara Domniloru! me rogu in numele comuneloru acelor'a, in numele a 20,000 de suflete 'mi

redicu glasulu meu, si me rogu, cá se fia priimita cá se se ia si dorerea loru baremu cá gravamine la protocolu. —

D. Puscariu. Socotescu ca tóta adunanti'a va fi de parerea D. protopopu; dar' fiinduca noi ne-amu hotaritu se remanemu pre lenga principale generalu, si fiinduca gravaminele de acestu felu se contieniu in punctulu 5 alu proiectului, credu ca noi se nu ne lasamu in specialitati; ca atuncea póte veni cu astufeliu de cereri si Branulu si granitieri scl. Eu socotescu, cumuca deca se va hotari, cá gravaminele acesteã se se aduca la preanalt'a cunoscentia spre viudecarea loru, se se concredia Esc. Sale domniloru Presiedinti si Comitetalu permanentu; pentruca credu, ca acestia prosedu increderea publica, si apoi acestia voru intregi, precumpani si deliberá lucrulu cumu va fi mai bine. Asià dara propunu, ca caus'a acéast'a se se concredia Esc. Sale si Comitetalu, cá se potemu incheiã astadi.

D. prot. Hanea. Eu cu acéast'a me multiamescu; numai me rogu, cá dorinti'a mea se se ia la protocolu cu acea dorintia, cá se ajunga si pe la noi imperati'a constitutionalã. (Bravo! — Strigari: Se traiésca!)

D. Branu de Lemény. Eu dupa cumu am vediutu din cuvintele antevorbitorului D. Puscariu, Dlui voiã se se radîme pre aceea, ca s'a hotaritu de a remané pe lenga principii generalu si de aceea voiesce se respinga parerile D. Hanea; eu din partemi sprijinescu in tóta privinti'a pre D. protopopu si vréu, cá se se díca espresu in protocolu, ca aceste postulate ale D. Hanea sunt cuprinse in punctulu alu 5 lea alu gravamineloru.

D. Barbu. Eu n'am audítu amendementulu Dlui Baritiu intre gravamine.

D. Baritiu. Fiinduca onorat'a adunare concrede lucrurile acesteã comisiunei, eu n'am vrutu se me lasu in specialitate; eu 'mi reservezu numai de a mai adauge aceea, ce mi se pare ca aru mai lipsi spre indeplinirea constitutiunei date de Monarchulu nostru. —

D. Pres. Eppulu Siagun'a. S'au desbatutu destulu, si socotescu, ca intregulu congressu adoptéza propunerea Dlui Baritiu. —

D. Puscariu. Acést'a e propunerea mea D. Baritiu au modificatu-o numai ceva; totusi me tienu si eu de modificarea D. Baritiu.

D. Pres. Eppulu Siagun'a. D. Baritiu face motiunea, ca comitetulu permanentu natiunale se faca cele de lipsa in privinti'a ducerei in deplinire a postulatelor acestor'a. (Strigari: „Acést'a au propus'o D referinte.) Dloru! Acumu credu, ca amu cuprinsu lucrulu mai bine, si adeca: Motiunea D. Puscariu, si modificatiunea D. Baritiu mergu intr'acolo, cá 1) postulatele se se dea comitetului; 2) fiinduca in postulate se afla unele care se tienu de legislatiunea constitutionalã, altele care se tienu de dreptulu Mai. Sale, cá alu unui suveranu si monarchu constitutionalu: acesteã dara se se deosebésca de noi; numai acelea se le propunemu Mai. Sale, care se potu deslegá de Mai. S'a; alte postulate, care numai pe calea constitutionalã se potu deslegá, se se propuna acolo, unde se potu deslegá. Propunerea au fostu a D. Puscariu si D. Baritiu numai au talmacitu o. — Acumu Presidiulu ve propune reportulu Comitetalu permanentu, ce s'au compusu in 3/15. Jan. 1861.

Asià dara binevoiti a ascultá reportulu acést'a, care-lu va face Domnulu Dr. Nemesiu cá secretariu alu comitetului permanentu. —

D. Dr. Nemesiu cetesce reportulu comitetului natiunale permanentu din 16. Jan. 1861 pana in 19. Aprile 1863. — (La urma strigari: Se traiésca!) (Capetulu va urma.)

Unde se afla romanii ardeleni dela diplom'a din 20. Oct. 1860 încóce?

(Urmare din Nru 33.)

Din acesteã deducemu noi, ca romaniloru nu are se le pase, cine va fi cancelariu, ci ca ce felu de instructiuni va fi priimitu acel'a dela suveranu.

In catu pentru uniuinea Transilvaniei cu Ungari'a, noi mai suntemu inca totu de acea opiniune, ca acésta inca depinde totu numai dela cas'a domnitóre. Se punemu, ca Imperatulu de acumu inca o ar sanctioná cá si Imperatulu Ferdinandu I.; o amu poté noi impededá? — Gubernulu nu póte fi orbu nici surdo-mutu, elu trebue se cunósca, care este adeveratulu scopu alu uniunii. Fréce'si capulu cumu va sci. — Ci euam dedusu acestu cugetu mai pe largu in Nr. 53 alu Gazetei.

Noi nu credemu cá gubernulu Austriei se lase pe Transilvani'a fara picu de autonomia. — Séu de nu, apoi totu

mai cugeta a o governa si pe viitoru totu numai nemtiesce. Cu alte cuvinte, nu cumuva mane poimane se ni se dica, séu se ni se dea a pricepe: Déca nu v'a placutu a fi magiari, trebe se fiti nemti, Heic ergo videant consules.

Ungurii transilvani nu voru se scia nici de conferintia si nici de o alta dieta transilvana. Ei asiá intielegu uniunea. Preste puçinu le vomu demustra, ca Transilvani'a chiaru si pana la 1526 avuse o buna dosa de autonomia si multíme de diete. — Ar fi o blastamata mare, déca Transilvani'a ar remané pana si fara o dieta celu mai puçinu consultativa.

Veti fi cetitu despre revoltele din Tiéra romanésca si Moldov'a. Se orede tare, ca e mana rusésca, pentrucá se pregátésca cu ori-ce pretiu cale la o armata rusésca intocma cá in a. 1848/9

Este prea adevratu, ca in tierile romane trecu fórte multi unguri. — — —

In K.-Vásárhely unu oficiru impuscá pe fiulu celui mai bogatu unguru anume Tóth János. In Laborfalva s'au intemplatu escesuri fórte urite, in Sz.-Udvarhely asemenea. Acestia imita pe cei din Ungari'a.

Noi neamu numeratu oficialii romani, carii se afla in activitate numai in Transilvani'a. Aceiasi sunt pucini: cam 184, din carii afara de vreo 40, totu in pusetiune cu totulu subalterna, ci alti 40 aru merita in totu minutulu de a fi naintati. Preste acestia mai avemu celu puçinu 100 altii, demni de a portá deregatorii publice. Ceilalti preste 100 insi, intre carii si cativa doctori de drepturi, persecutati cumu seimu, in cei 10 ani din urma au parasitu tiér'a.

B.

(Va urma.)

Brasiovu, 29. Maiu n. (Propusetiunile regesci a se formulá.) Se cere de catra unii, cá cele 11 propusetiuni regesci mai nainte de a se luá in pertractare la dieta, se se desbata pre largu un'a cate un'a in diurnale, se se incerce totuodata formularea séu imbracarea lor, totu atatea proiepte de lege, pentrucá asiá se inlesnimu lucrulu celu greu toturor acelor'a, carii in calitatea lor de membrii ai dietei voru avé a se ocupá cu legislatiunea si — amu potea díce, chiaru cu constituirea din nou a tieriei.

Aceia carii ceru desbaterea preliminaría a propusetiunilor regesci au mare dreptate a cere asiá ceva cu atatu mai vertosu, ca dupace o lege apuca a se sanctioná, nu mai póte fi supusa la nici o desbatere. Noi inse ne luamu voia a intréba, ca: Cine mai anteu se ia in desbatere nisce propusetiuni de o insemnatate asiá departe mergátore si afundu taiátore? In care diurnale? Candu?

Non omnia possumus omnes. Propusetiunile regesci sunt totu atatea specialitati. Numai genii universali cutésa a se apucá de tóte dintr'odata. Noi in locu de genii universali, carii se nascu atatu de rari, se ne cautamu barbati de specialitati, ómeni, carii isi pricepu din temelia ramulu de sciintia cu carele se voru fi ocupatu mai multu in viéti'a lor. Unii cá acestia se si impartia intre sine materialele, se se pregátésca pe sine si pre altii; eara noi ceilalti vomu ingrijí cá specialistii se nu cada in unilateralitate si pedanteria.

Acumu me rogu dati-ne pe ómeni de specialitati. —

Apoi in care diurnale se se desbata propusetiunile?

Se prea intielege, ca in tóte trei romanescile politice.

Inse de cate ori esu aceleasi pre septemana? — De cate 2 ori. — Apoi 11 propusetiuni discutate si cernute numai pre scurtu inca aru ocupá in diurnalele nóstre celu puçinu 11 septemani. Celu care nu crede acésta, se cerce. Astadi cumu ne aflamu, sta pe mesele redactiunilor materialu pre cate 3—4 septemani inainte, carele inse, din lips'a spatiului nu se póte tipari asiá curendu. Deci spre a ne ajunge scopulu, se cere tocma acumu asupra dietei unu concursu mai mare alu publicului la diurnalele romanesci, pentru cá asiá editorii lor se fia in stare de a le publicá séu mai de multe ori pe septemana, séu a dá incai suplimente. De nu se va intemplá acésta, publiculu romanescu va priimi desbaterile si deoisiunile dietale totu la cate 4—5 septemani dupa esirea lor in alte foi publice.

Cu acésta ocaziune nu potemu trece cu vederea inca si afacerea cu stenografi. De nu vomu avé in dieta stenografi si pentru limb'a romanésca, orice se va vorbi romanesc in aceeasi va sburá in ventu. Ne trebuescu inse stenografi fórte bine deprinsi, pentru ca invatiaturile care se voru rosti in dieta, nu se voru potea publicá numai in extracte (si acelea uneori atatu de incurcate, incatu unii din aceia, carii au cuventatu, abia 'si le mai cunoscú.) Credemu ca stenografi voru avé plata din vistieri'a statului.

— **Incordari pro domo sua.** Pentru dictrictulu Brasiovului se conchiamasera din tóte satele in Vinerea trecuta cate doi deputati, inse totu numai sasi si unguri, afara de satele: Türkös, Baosfalu, Cernatu si Satulungu (Secele), care tramisera cate doi romani, (Romanii din Satulungu inca poteau nesocoti pe magiari, ei inse totu ei respectara si tramisera si unu magiaru. Unde e civilisatiunea?) si acestia prin votisare alesera comitetulu centralu de alegeri, in care abia intrá unu singuru romanu din Secele. — Mercuri se aduná comitetulu centralu de districtu si defipse pentru Secele unu comitetu pentru reclamatiuni de 3 insi, doi magiari si unu romanu. — Apoi se luá inainte intetit'a pretindere a magiariloru data in scrisu, cá darea oieritului Seceleniloru (contributiunea pe vitele ce le intretienu in Romani'a si Turci'a) se nu se compute intre dare dirépta, ci se se privésca cá unu feliu de vama. Audi colo! Pana la a. 1852 erá contributiunea pe vite o dare dirépta in tóta tiér'a, si stergunduse pentru vitele din patria acésta dare, ea mai remase numai pentru vitele pasionate afara din tiéra, remase inse, dupa cumu fú, totu cá dare dirépta; si fratii nostri magiari se póte se pretinda unu ce atatu de dusimanosu?! Erá pe aci se se resolveze acésta pretindere in comitetu, se'ntielege ca in favórea pretenditorulu, — inse protestulu uniculu romanu ce se aflá acolo si sanatos'a judecata a Presiedintelui relegara decisiunea la judecata reg. guberniu. Atatu ne ar' mai trebui, cá se se faca o nedreptatire, cá cea pretinsa de magiari cu D. J. Pánzél in frunte, ca apoi Secelenii, cari toti au puçinu pamentu, dau inse contributiune unii si cate 5 si 6 fl. dupa vite, ar remané toti despoiati de dreptulu alegerei; Himmelsehreiend!

Pentru Brasiovu se desemnara de deputati sasi: Schnell si Lassel, ér' alta frangere vréu pe Brenerberg si Wächter, ér' pentru cerculu de susu pe D. Maager, celu de diosu pe Dr. Trauschenfels. — Óre romanii cumu de se afla asiá de pucini in consemnatiune si din Derstia chiaru numai unulu?

Preotiloru! Inteligintia! Ve legamu de sufletu si acésta cauza!!! —

Aratative si acumu, ca sunteti parintii poporului!!! — Red.

UNGARIA. Aradu in 30. Aprilie (12 Maiu.) (Incherea din Nr. tr.)

Siedinti'a II.

In diu'a urmatória siedinti'a se deschise la 9 óre dimine'ti'a, o deputatiune fú emisa la Msa Episcopulu si Presiedinte interimale pentru de a-lu pofti in adunanti'a. Msa nu multu intardia, ca-ci indata dupa reintórcerea deputatiunei a intratu in sal'a petrecutu de urari „Se traiésca“ ne mai incetabili. Msa ocupá loculu presidiale, pofti mai nainte de tóte pe notariulu interimale D. Joane P. Desanu, cá se preléga protocolulu adunantie prime si numele membriloru, ce s'a si facutu, fiindu mai multi membri la prelegerea numeloru lor, cu urari salutati. Dupa finirea autentificarii, Msa Domnulu Episcopu si Presiedinte interimale multiamindu adunantie pentru colucrarea si increderea, ce a pusu in densulu, o provóca, ca mai anteu sesi aléga pe Presiedintele apoi pe ceilalti deregatori ai sei in intielesulu programului lit. b. 1. — Acumu se scóla Msa D. Georgiu Popa, si tienendu o cuventare scurta catra Msa Presiedintele si Adunantia, in cuvinte pline de confidintia, si indulcitorie, cu unu incuragementu oratoriu-eroicu, desfasiurandu cate bunetati a facutu Ill. S'a pentru natiunea romana, si anumitu, ca Asociatiunea numai neobositei sale ingrigire parintesci are dupa prénalt'a gratia imperatésca, de a o ascrie, si multiami, róga pre Presánti'a sa de a primi si mai departe conducerea si presidiulu Asociatiunei, careia cerintie insocindu-se tóta adunanti'a Msa D. Episcopu Procopiu Ivackovits fú alesu cu o unanimitate de Presiedinte alu Asociatiunei, si entusiasticele urari de „Se traiésca“ numai voiau se incete. Ill. S'a patrunsu la anima de atat'a sentimentu si devotamentu, cá unu parinte intre fiii sei cei amatori, in cuvinte dulci si patrundiátorie respunde, ca sentiesce bucuria sufletésca in alegerea adunantie, primesce deregatori'a de Presiedinte, ce i-se oferese de Adunantia, de-si dóra ar senti o sarcina prin acésta, multiamescu in cele mai dulci expresiuni si díce, ca bucuri'a lui de adí cu atat'a e mai mare, ca chiaru diu'a de 13. Maiu 1853 e diu'a aniversaria in care s'a sântitu de Archipastoriu pentru dieces'a Aradului. — La aceste cuvinte tóta sal'a a venitu in misicamentu de sentimente, sentimente, cari condeiulu nu-le póte descrie, numai o anima-le póte sci, unu atare, e si sentimentulu, ce a semtitu si scriitorulu acestora ordini, care a vediutu mai pe multi in adunantia stergandusi ochii cu sudoriele, si apoi bucurandu-se. La cuvintele aceste a eruptu tóta adunanti'a in urari sincere, cari intrecu pe tóte cealalte de pana aici. Alesulu Asociatiunei dupa acea remanendu in scaunulu presidiale oá Presie-

dinte definitivu, propune adunantiei de vice presiedinti pe magnificulu si revendissimulu Domnu canonieu alu capitulului din Lugosiu Mihaile Nagy, si pe magnificulu Domnu Georgiu Popa, asesoriu la tabla regia, si ambii intre cele mai mari spresiu de bucuria si „Se traiésca,“ s'au alesu de vice-presiedinti, de notari totu la propunerea Msale D. Presiedinte DD. Mirone Romanu si Joane Popovicu Deseanu cu aclamatiune si urari se traiésca; apoi s'a propusu si alesu cu unanimitate Msa D. Antoniu Mocioni de directoru primariu, si la propunerea acestuia cu unanimitate fù alesu de directoru secundariu Sigismundu Popovicu, de perceptore Dr. Atanasiu Siandoru, de esaptóre D. Joane Arcosi, de fiscalu D. Lazaru Jonescu, de economu Demetriu Teaha, de notariu Georgiu Dehelianu si de bibliotecariu Joane Bercianu, protopopulu, de alti membri ai directiunei DD.: Joane Ratiu, Joane Tiaranu, Constantin Joanovicu, Ladislau Bogdanu, Joane Siorbanu, vice-comite in Bihoru, Filipu Pascu, Aloisiu Vladu, Mironu Romanu, — Nicolau Filimonu, Joane Popovicu Desenu, Alesie Popovicu, Joane Moldovanu.

Dupa finirea alegerilor au rostitu cuventu de salutare D. Aloisiu Vladu, aretandu folósele Asociatiunelor, provóca la marele Széchenyi ungurescu, si aretà, ca casinele in Ungari'a numai aceluia-si potu multiami viéti'a. — A cuventatu apoi D. advocatu D. Aureliu Maniu. a carui-a cuventare a fostu fórte placuta, care inse spre dórere neavandu-o la man'a scotu din acea ce díce D. Maniu; „ca precumu o persóna numai atunci va avé pretiu, si respektare, daca se va sci, ea insasi pe sine cunósce, si pretiui, asiá e si o Asociatiune, se ne nesuimu dara cá se ne apretiuimu noi insine, cá se fimu si noi cá Asociatiune apretiuiti.“ Dupa elu a cuventatu D. Barcianu protopopu, salutandu si esprimandu multiamiri Msale Presiedintelui si Illustrei familie Mocioni pentru binefacerile nenumerate. Venindu ordinea la motiuni se scóla D. preotu Vasilevicu si tienù o cuventare despre infiintiarea si folosele alumnieru, oratoriulu fù indrumatu a o dà in scrisu. Incheierea se tienù prin cuventu de multiamire a Msale Episcopului Presiedinte si in fine D. Joane Moldovanu anca rosti o cuventare de incheiere in obieptulu reuniunilor, (de ne-o va da autoriulu o vomu publica, dá!) — Cu acést'a se fini adunanti'a generale, si cele cuviintióse se voru preda directiunei. In acést'a di inca a datu Mari'a S'a D. Episcopu unu prandiu pentru mai multi membri dintre 1000 ce are Asociatiunea.

Ddiu se incoroneze cu rezultatu bunu acést'a solenitate. Taisiulu.

Pregatiri la dieta. Premitendu scirea adusa de „Pester Lloyd“ din Vien'a, cumuca Esc. S'a D. gubernatoru c. Crenneville aru fi desemnatu de catra Mai. S'a de r. comisariu pentru diet'a viitória, dupa cumu se vorbesce in cercurile bine informate si mai adaugendu, ca consiliariulu reg. Jakab se afla in Vien'a pentru informatiuni deadreptulu in caus'a dietei, — in tóte diurnalele patriotice vedemu, ca comisiunile de alegere si candidatii de deputati e obiectulu dílei atatu in sasime catu si in comitate. In Mediasiu aflamu in comisiune preotulu gr. - res. din Siarosiu si Dumitru Bucuru din Siaica; in Sighisióra, Bistritia, M.-Osiorheiu (unde e si Dominicu Teleky de candidat) si in Odorheiu, nu se afla neci unu romanu.

In adunarea comisiunei comit. din sc. Odorheiu din 23. s'a luat la protocolu, cumuca cu mare durere vedu, ca se delatura legea de alegere maghiara si se vatamara drepturile loru, care inca totu au potere de lege, se dechiarà legea de alegere prov. de contraria legeri magiare, si se primesce o representatiune la Maiestate; totuai recomanda, cá secuii se ié parte la aceste alegeri, inse numai cu acelu adausu, cá la acést'a impartasire se nu se póta face neci o provocare legala.

Mai. S'a cu resolutiune din 7. Maiu a. c. a binevoitu a aplacidá, cá se se intreprinda alegerea grafului natiunei sasesci pe temeulu rescriptului din 31. Dec. 1845, si c. l. Conrad Schmidt e insarcinatu cu conducerea.

PRINCIPATELE UNITE ROMANE.

Diurnalele din tier'a romanésca „Buciumulu“ si „Romanulu“ ne descriu starea presenta a tierii romanesci cu colori triste si denigratorie, despre care mai pe largu in Nr. viit.

— Türr, gen. sardinezu, se afla acumu in Bucuresci, se intréba, óre ceva elu? —

Nr. 2/1863 com. centr. aleg.

Publicatiune.

Comisiunea centrala de alegeri, alésa in acést'a cetate libera regésca intru intielesulu §§-loru 35 si 36 ai Regulamentulu provisoriu emisu pentru diet'a cea mai de aprópe a Ardealului, avendu de scopu a mánui si conduce trebile alegerilor intru tóte referintiele loru, pe temeulu §§-iloru 42 si 48 ai numitului Regulamentu, a denumitu pe Comitétulu de trei membrii insarcinatu cu indreptarea listelor de alegatori si cu priimirea reclamatunilor in contra acelorasi, a statoritu totu odata, cá acelu Comitétu se'si incépa lucrarile sale la 1. Juniu a. c. si se le inoheie in 3. ale aceleiasi lune pe la 6 óre sér'a.

Aducunduse acést'a la cunoscinti'a publica, sunt totuodata provocati toti aceia, carii nu se vedu trecuti in list'a alegatorilor, si credu cá au dreptu de a luá parte la alegerea deputatilor carii sunt a se tramite din partea Brasiovilui la dieta, precum si acela, carii potu produce vreo remustratiune intemeiata in contra vreunui din cei trecuti in list'a electorala, cá intru intielesulu regulamentulu dietalu se'si produca respektivele loru reclamatuni proptite de recerutele dovedi in susu prefiptulu terminu de 3 dile, la subscrisulu Comitétu, care in acele trei dile va tiené ne'ncetatu siedintiele sale in sal'a Magistratului, eara acést'a cu atatu mai vertosu, ca dupa trecerea acelu terminu, activitatea Comitétului incéta, eara apoi orice remustratiuni ce s'aru aduce mai tardiu la Comisiunea centrala de alegeri cu scopu de a fi priimitu cineva in listele electorale, pe temeulu §§. 47 et 48 ai regulamentulu dietalu, nu voru mai fi luate in sama.

List'a alegatorilor este afiata in sal'a Magistratului si fiacare o póte luá spre cercetare inca si in órele de oficiu atatu in espeditur'a Magistratului, catu si in Archiv'a aceluasi. Brasiovu, 23. Maiu 1863. 2—3

Comitétulu de indreptari si reclamatuni alu comisiunii centrale de alegeri.

Nr. 2166/1863 civ.

E D I C T U.

Dela magistratulu urbanu si districtualu cá judecatoria din Brasiovu, se aduce la cunoscinti'a publica, cumuca la cererea Dómnei Tellmann s'au concesu licitatiunea judecatorésca voluntarie, a casei de dens'a eredita dela Christina Wolf, care casa se afla in cetate in piaçia straieloru sub Nru 412, si cumuca terminulu de licitatiune s'au fipsatu pe 6. Juliu a. c. la 9 óre inainte de prandiu la locul obieptulu de vendiare.

Cumparatorii se incunoscintiédia cu aceeasi observare, cumuca despre conditiunile favorabile, se potu informá atatu la registratur'a judecatoriei acesteia, catu si la comisariulu judecatorescu c. r. notaru publicu D. Carl Conradu.

Brasiovu in 16. Maiu 1863.

1—3 Dela magistratulu urbanu si districtualu cá judecatoria.

5139. — 1863.

Publicatiune.

Dupa descoperirea in r. guberniu din 11. Maiu Nr. 15511 timpulu contumatialu de pana acumu de 10, resp. 20 díle catra Moldov'a si Romani'a, din caus'a favorabilei stari a sanatatii intre vitele córnute s'a scadiatu pe la ambele granitie la 5 díle.

Ceea ce prin acést'a se aduce la publica cunoscinti'a.

Brasiovu, 20. Maiu 1863.

Magistratulu Brasiovilui.

Vindere de casa.

Cas'a sub Nr. 108 in suburbiulu romanescu, strat'a furcóiei, lenga birtulu „Ratia“, constatóre din mai multe odai de locuitu si incaperi economice, de care se tiene si un'a gradina mare cu pomi, si alta gradina mare de legumi, este de vendiare.

Doritorii de cumparare se binevoiesca a se informa mai de aprópe in bolt'a lui **Demetrie Eremia**, tîrgulu pómeloru. 2—4

Cursurile la bursa in 29. Maiu 1863 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl 29 cr. v. a
Augsburg	—	—	110 „ 35 „
London	—	—	110 „ 80 „
Imprumutulu nationalu	—	—	80 „ 80 „
Obligatiile metalice vechi de 5 0/0	—	—	75 „ 85 „
Actiile bancului	—	—	793 „ — „
„ creditului	—	—	193 „ 30 „

Obligatii desarcinarii pamentului in 20. Maiu 1863:

Bani 74·25 — Marfa 74·75.